

УДК 141.2:79.092

Олейніков М. О.¹, Бондаренко О. В.²

¹ студ. гр. Е-319м НУ «Запорізька політехніка»

² д-р филос. наук, проф. НУ «Запорізька політехніка»

ПРОБЛЕМА ВИДОВИЩНОСТІ СПОРТУ

Видовище, як відомо, у стародавньому світі, в первісному суспільстві, було одним з елементів сакрального буття, магічного та релігійного ритуалу.

Таке значення мали й стародавні спортивні змагання. У ацтеків сакральне значення мала гра в м'яч. Тільки пізніше видовище робиться елементом мистецтва і далі все більш соціалізується, використовується багатьма людьми і державною владою у своїх цілях. Вже всякий ритуал – і чиновний, і світський – зобов'язаний бути яскравим видовищем; він наповнюється символікою, починає служити й іншим, крім розваги, цілям. Пишні і величні споруди, ритуали, ігри стають невід'ємною частиною античного побуту, відокремлюють організаторів розваг, вельмож, чиновників від натовпу глядачів, згуртовують (з іншого боку) цей натовп наче в одного глядача, стають важливим елементом життя, занадто важкого і сірого для маси людей без цього різнобарв'я форм, фарб і дій.

Видовищний характер спортивних змагань дозволяє трохи скрасити життя людей, серед яких є чимало тих, хто не розглядає успіх, перемогу як основний сенс свого життя, своєї діяльності. Адже і в храмі науки є різні люди. «Деякі займаються наукою, – зауважує А.Ейнштейн, – з гордим почуттям своєї інтелектуальної переваги; для них наука є тим відповідним спортом, який повинен їм дати повноту життя і задоволення честолобства. Можна знайти в храмі й інших: плоди своїх думок вони приносять тут в жертву тільки в утилітарних цілях».

Якщо вигнати ці категорії осіб із наукового храму, то в ньому залишаться небагато хто. До того ж рішення про вигнання не є переконливим, оскільки саме ці категорії людей побудували значну і, цілком можливо, найбільшу частину науки. Якщо подивитися на тих, хто залишилися в храмі, то ці люди в основному замкнуті, відокремлені, дивні. Що привело їх до храму? «Як і Шопенгауер, – продовжує А. Ейнштейн, – я перш за все думаю, що одне з найбільш сильних спонукань, що ведуть до мистецтва і науки, – це бажання піти від буденного життя з його болісними жорстокістю і невтішної порожнечою, піти від пут вічно мінливих власних примх».

Так само й у спорті. Адже і у великому спорті є різні люди. Тут не можна виключити різні чинники і обставини. І в спорті є ті, хто займається заради задоволення честолобства, тобто перетворює спорт як культурне, гуманітарне явище на спорт, де важлива, насамперед, перемога будь-якою ціною.

І все ж у великому спорті важливі чесність, порядність, доброзичливість, повага до суперника.

Провідна роль в Олімпійських іграх – наймасштабніших спортивних змаганнях сучасності – не тільки перемоги, скільки участі, визначається ступенем їх масштабності, видовищності, яка становить невід'ємний елемент спорту як соціально-ціннісної системи.